

Verzorging blaaskatheter

Transurethrale katheter

U heeft zojuist via de plasbuis een katheter gekregen. Dit is een soepel slangetje, waardoor de urine uit de blaas wegloopt. In deze folder informeren wij u over deze katheter en de verzorging hiervan.

Waarom een blaaskatheter?

U krijgt een blaaskatheter omdat u via de normale weg niet of niet goed meer kunt plassen of last heeft van ongewild urineverlies. Meestal krijgt u deze katheter in afwachting van een definitieve oplossing.

Na het inbrengen

Het deel van de katheter dat in de blaas zit, heeft aan het uiteinde een ballonnetje gevuld met water. Zo blijft de katheter op zijn plaats zitten.

Na het inbrengen van de blaaskatheter kunt u last hebben van:

- een branderig gevoel in de plasbuis;
- het gevoel hebben dat u moet plassen;
- blaaskrampen.

Dit verdwijnt meestal na enkele dagen.

Plast u echter door de blaaskrampen langs de katheter, meldt dit dan aan uw arts of verpleegkundige. Gebeurt dit buiten kantooruren dan kunt u wachten tot de volgende morgen of tot na het weekend.

Wat u moet weten

Het is belangrijk om minstens 1,5-2 liter per dag te drinken. Dit zorgt voor een goede doorstroming van urine via de katheter en voorkomt dat er blaasgruis (kleine steentjes in de blaas) ontstaat. De kans op blaasgruis wordt groter als de katheter lang moet blijven zitten.

Urineweginfecties zijn een veelvoorkomend probleem. Als u hier geen klachten van heeft, dan wordt hoeft dit niet behandeld te worden en is drinken voldoende. Bij klachten, zoals koorts of blaaskrampen krijgt u een antibioticakuur en wordt soms de katheter gewisseld.

Verwisselen blaaskatheter

Krijgt u voor langere tijd een blaaskatheter, dan wordt deze regelmatig verwisseld. Hoelang de katheter kan blijven zitten, is afhankelijk van de soort katheter die u gekregen heeft. Dit wordt met u besproken en hiervoor wordt een afspraak met u gemaakt. Als deze wissels goed verlopen, wordt deze zorg overgedragen aan de thuiszorg.

De informatie in deze folder is van algemene aard en is bedoeld om u een beeld te geven van de zorg en voorlichting die u kunt verwachten. In uw situatie kunnen andere adviezen of procedures van toepassing zijn. Deze folder is dan ook slechts een aanvulling op de specifieke (mondelinge) voorlichting van uw specialist of behandelaar.

Verzorging blaaskatheter

- Wij adviseren u om minstens twee keer per dag het gebied rondom de plasbuis te wassen met lauw water. Droog hierna zorgvuldig af. Gebruik hierbij geen zeep.
- Gebruik nooit talkpoeder of crème.
- Was de handen na elke stoelgang.
- Mannen wassen zorgvuldig het gebied onder de voorhuid.
- Vrouwen wassen zorgvuldig het gebied rondom de anus om de katheter vrij te houden van bacteriën.

Leven met een blaaskatheter

Met de blaaskatheter kunt u veel doen wat u eerder ook deed.

Wij raden u aan om darmverstopping te voorkomen. Een volle darm kan op de katheter drukken en het afvloeien van urine verhinderen. Eet vezelrijke voeding zoals fruit, groenten en volkorenbrood. Drink minimaal 1,5-2 liter. Verder bevordert beweging ook de darmwerking. Een katheter in de plasbuis is vervelend tijdens het vrijen. Bent u seksueel actief bespreek dit dan met uw arts of verpleegkundige. Zij geven u persoonlijk advies. De verpleegkundige op de afdeling of de polikliniek urologie zorgt ervoor dat u een startset krijgt met alle benodigde materialen en een gebruiksaanwijzing. Hierin vindt u ook het telefoonnummer van de firma voor het bestellen van een nieuwe voorraad materiaal. Zij leveren dit materiaal bij u thuis af.

Problemen

Loopt de katheter niet af, controleer dan eerst het volgende:

- Zit er een knik in de katheter? Zorg ervoor dat alle slangen recht liggen.
- Zit de urinezak op een hoger niveau dan de blaas? Leg deze dan lager en kijk of er dan urine afloopt.
- In de volgende gevallen neemt u direct contact op met de polikliniek urologie (tijdens kantooruren) (040) 888 83 90 of met spoedeisende hulp (buiten kantooruren) (040) 888 88 11:
 - als u langer dan twee dagen last heeft van blaaskrampen of aanhoudend pijn;
 - als u langer dan twee dagen na het inbrengen van de katheter last heeft van een branderig gevoel in de plasbuis of het gevoel heeft te moeten plassen;
 - als de katheter eruit valt of als u hem er per ongeluk eruit getrokken heeft;
 - als de katheter gedurende twee tot drie uur niet meer afloopt en u goed gecontroleerd heeft of er geen knik in de slang zit en of de zak laag genoeg hangt;
 - Als er ineens meer bloed bij de urine zit en dit niet verdwijnt na veel drinken;
 - Als de urine troebel is, onprettig ruikt en dit niet verdwijnt na veel drinken.

Heeft u vragen?

Deze folder is bedoeld als aanvulling op de informatie die u van uw specialist heeft ontvangen. Heeft u vragen, stel deze dan aan uw specialist tijdens uw volgende bezoek of aan de verpleegkundige op de afdeling. Voor dringende vragen kunt u contact opnemen met polikliniek urologie: (040) 888 83 90. Spoedeisende hulp (avond en nacht): (040) 888 88 11.

Mocht u vragen hebben over uw materialen kunt u contact op nemen met de leverancier. Vaak is dit Hoogland medical: 0800 022 07 05 (ma-vr 8.30- 17.00 uur)

Bijlage

Het bevestigen van de opvangzakken

De urine wordt via de katheter afgevoerd naar een opvangzak. Overdag draagt u onder uw kleding een beenzak. 's Nachts draagt u naast de beenzak ook nog een nachtzak. Bent u bedlegerig, dan draagt u alleen de nachtzak.

De beenzak

De beenbanden zijn aan één kant stroef. U draagt de beenbanden met de stroeve antislip laag tegen uw been. Dit voorkomt dat de beenzak afzakt. U bevestigt de beenzak aan de beenband door middel van de knopen. De ene beenband gebruikt u voor de gaatjes aan de bovenkant van het zakje. De andere beenband gebruikt u voor de gaatjes aan de onderkant van het zakje.

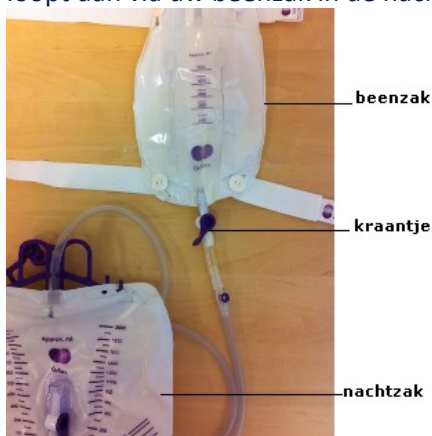

Afbeelding 1: beenbanden bevestigd aan beenzak

U kunt de beenzak onder uw gewone kleding dragen. U dient de beenzak 1x per week te vervangen voor een schone zak. De vervuilde dagzak mag u weggooien.

De nachtzak

De nachtzak gebruikt u 's nachts. Deze zak heeft meer inhoud, waardoor u 's nachts niet hoeft op te staan om hem te legen. U bevestigt de nachtzak onderaan de beenzak. De beenzak kan dus gewoon blijven zitten. Nadat u de nachtzak heeft bevestigd, zet u het kraantje van de beenzak open. De urine loopt dan via uw beenzak in de nachtzak. U kunt eventueel één of beide beenbandjes losmaken.

Afbeelding 2: bevestigen van de nachtzak aan de beenzak

De nachtzak hangt u bij voorkeur lager dan uw blaas. Urine kan namelijk moeilijk naar boven stromen. U kunt daarvoor de bedhouder uit het startpakket gebruiken. Als u bang bent dat de nachtzak gaat lekken, kunt u er een plastic bak of emmer onder zetten.

De nachtzak dient u, hetzelfde als de dagzak, 1x per week te vervangen voor een schone nachtzak. De vervuilde nachtzak mag u weggooien.

Indien u bedlegerig bent, hoeft u geen beenzak te gebruiken. U sluit dan de nachtzak rechtstreeks aan op de katheter.

Flipflo kraantje

Soms adviseert de uroloog een flipflo kraantje, te gebruiken in plaats van opvangzakken. Als een flipflo meer geschikt is voor u, ontvangt u deze via de polikliniek Urologie. Voor de nacht moet u een nachtzak gebruiken. Het is belangrijk dat u de flipflo openzet zodra u aandrang krijgt of anders elke 3 uur.. De flipflo dient ook elke zes weken vervangen te worden door een nieuwe flipflo. Dit moet in verband met de hygiëne.

flipflo open

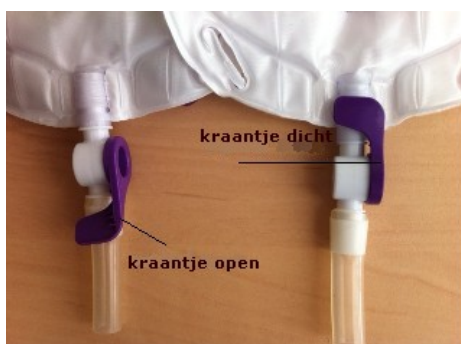
flipflo dicht

Afbeelding 3: flipflo open en dicht

Het legen van de opvangzakken

Het legen van de beenzak

Naarmate de beenzak zich vult, wordt deze zwaarder en dikker. U voelt de beenbandjes trekken. Om de beenzak te legen, gaat u naar het toilet. U opent het kraantje van de beenzak door het naar beneden te zetten. Als u dit boven het toilet doet, kan de urine direct weglopen. U kunt de onderste beenband losmaken om beter te richten. Daarna draait u het kraantje weer dicht.

Afbeelding 4: kraantje open en dicht

Als u moeilijk bij het toilet kunt komen, kunt u de urine laten weglopen in een urinaal of in de nachtzak. Iemand anders leegt dit voor u in het toilet.

Het legen van de nachtzak

Ook de nachtzak leegt u door boven het toilet het kraantje van de nachtzak open te zetten. Na gebruik van de nachtzak spoelt u hem met water door. De nachtzak bewaart u op een schone plek tot de volgende nacht. Zo kunt u de zak 1 week gebruiken. Daarna dient u een nieuwe zak te gebruiken.

Het vervangen van de opvangzakken

Het vervangen van de beenzak

De beenzak en de nachtzak dient u om de 7 dagen te vervangen. In de volgende gevallen dient u de zak eerder te verwisselen:

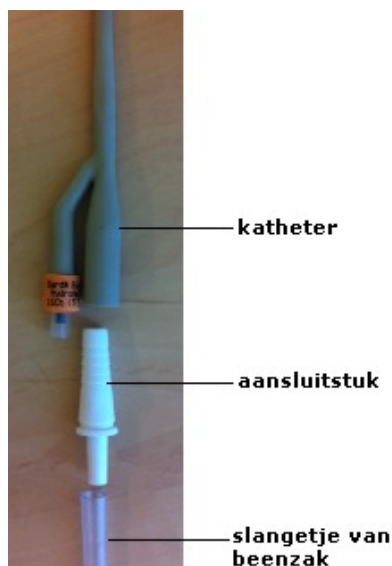
- Het kraantje werkt niet meer.
- De zak lekt.
- De zak heeft een onaangename geur.

De katheter en de beenzak vormen samen een gesloten systeem. Om de kans te verkleinen dat schadelijke bacteriën in uw blaas komen, is het belangrijk dat u de zak niet vaker dan voorgeschreven vervangt.

Om het risico te verkleinen dat er schadelijke bacteriën in uw blaas komen, is het belangrijk dat u altijd hygiënisch werkt:

- Was eerst uw handen.
- Neem de katheterslang in uw ene hand en knijp deze tussen twee vingers dicht.
- Verwijder met uw andere hand de oude beenzak.
- Sluit de nieuwe beenzak aan op de katheter.
- Bevestig de beenzak op de gewenste manier.
- Was uw handen nogmaals.

De gebruikte opvangzak dient u leeg weg te gooien.

Afbeelding 5: aansluiten beenzak op de katheter